

Панухник Олена
доктор економічних наук, професор
завідувачка кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Провальна Юлія
студентка групи ПФ-11
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Olena Panukhnyk
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Yuliia Provalna
student of group PF-11
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

**СЦЕНАРІЇ ПОВЕДІНКИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ, ЩО ВИМУШЕНО
ПОВЕРНУЛИСЯ В УКРАЇНУ**
SCENARIOS OF MIGRANT WORKER'S BEHAVIOUR FORCED TO RETURN HOME

Генеральна асамблея ООН визнає, що трудові міграційні процеси є запорукою боротьби з бідністю, вони слугують передумовою встановлення світового партнерства усіх країн з метою загальнодержавного розвитку та уможливають реальне існування глобальної комунікації людства [1]. Локально для України, це створює ще одну додаткову можливість щорічно наповнювати бюджет валютою та покривати дефіцит, який формується внаслідок перевищення імпорту над експортом [2]. Окрім цього, збільшується загальний еквівалент платоспроможності громадян, який інтенсивно живить кровоносну систему країни – її бізнес. Заробітні плати заробітчачан, які так чи інакше доправляються в Україну, забезпечують наявність пропозиції іноземної валюти на ринку, що укріплює позицію гривні. Попри всі недоліки, яких теж чимало, серед широких верств населення нашої держави настрої щодо такого виду заробітку вельми позитивні.

Сьогодні Україна бореться із значною кількістю проблем, пов'язаних із пандемією COVID-19. Активно вирішуються питання щодо відсутності потрібних медикаментів, належного обладнання медичних закладів, соціального захисту хворих. Проте, ситуація з поверненням у терміновому порядку всіх наших заробітчачан додому, залишається не до кінця розв'язаною.

Варто зануритися глибше, чим таке термінове повернення додому обернеться для самих трудових мігрантів? Слід зазначити, що в умовах пандемії вороже ставлення до прибулих з-за кордону з різних причин зростає. За інформацією Міністерства закордонних справ України, під час пандемії додому повернулося лише понад 210 тис. громадян [3]. Значна кількість українських сімей залишилася без джерела стабільного доходу. Більше того, обсервація та простій наших закордонних робітників оплачуватися не буде. Міграційна політика держави станом на сьогодні є настільки недосконалою, що регулювати такого роду проблеми просто нездатна.

За даних обставин, сценарії поведінки громадян, які повернулися з-за кордону, є різними та розділилися в процентному співвідношенні (рис. 1).

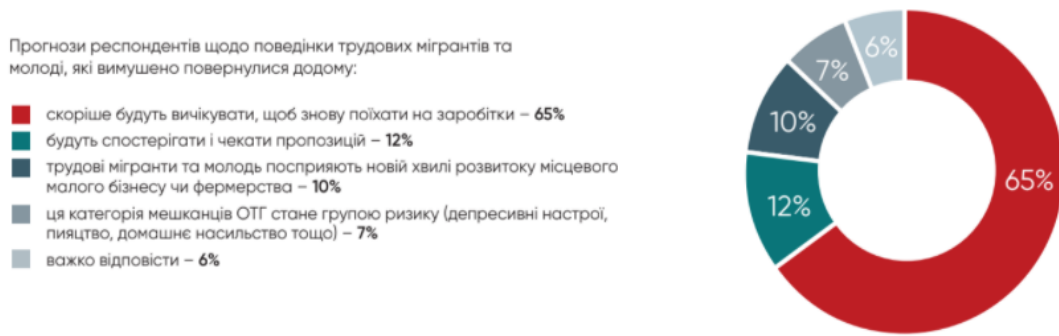

Рис. 1. Прогнози громадян України – трудових мігрантів, які вимушено повернулися додому щодо бачень свого майбутнього [4]

*Побудовано на основі даних швейцарсько-українського проекту децентралізації в Україні DESPRO

За даними опитування, 65 % від загальної кількості цих громадян планують залишатися на Батьківщині лише до кінця встановлених карантинних заходів – одразу ж після їх скасування, очікують якнайшвидше залишити країну та емігрувати. Така категорія українців не може забезпечити себе гідною оплатою праці на рідній землі, і як наслідок, на постійній основі виїздить заробляти на життя за її межами. Понад 12 % – спостерігають за ситуацією та чекають пропозицій; 10 % – це ті, які в найближчому майбутньому спрямують свою трудову діяльність на покращення економіки власної країни. Зазвичай, ці молоді люди розвиватимуть малий бізнес, можливо, промисловість, або працюватимуть у сфері послуг. У будь-якому випадку, вони створять додаткові трудові ресурси на ринку праці України. На жаль, 7 % громадян очікують не надто благонадійні перспективи – пияцтво, депресія, ін. Ще 6 % громадян – не визначилися [4].

Така суспільна поведінка всіх вищезазначених груп піддається поясненню. Як колосальні можливості, так і низку невдач несуть карантинні рамки суб’єктивно кожному українському мігранту. Щоби уникнути всіх невдач, державі слід запровадити зміни відповідно часу.

Перелік використаних джерел

1. BBC UKRAINIAN.com. ООН позитивно оцінює вплив міграції: веб-сайт. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/world/story/2009/10/printable/091005_migration_un_sp.
2. Анастасія Зануда. Чого чекати від повернення трудових мігрантів в Україну: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/7/659062/>
3. У МЗС порахували, скільки українців повернулося з-за кордону за час пандемії коронавірусу: веб-сайт. URL: <https://www.5.ua/suspilstvo/u-mzs-porakhuvaly-skilky-ukraintsiv-povernulosia-z-za-kordonu-za-chas-pandemii-koronavirusu-213186.html> .
4. DESPRO. Результати опитування: наслідки COVID-19 та карантинних заходів для ОТГ: веб-сайт. URL: https://despro.org.ua/news/news/?ELEMENT_ID=2126.